

---

## **Tese av Gunnar Nesse: «Bare en feilende kirke som ber om nåde, er en sann kirke.»**

---

### **En feilende kirke**

Luthers «opprør» mot den katolske kirke var også et opprør mot en kirke – og en pave som var ufeilbarlig.

De 95 tesene på slottskirkedøren i Wittenberg er en tydelig kritikk av paven og hans avlatspraksis – at paven med denne praksis tar feil.

For Luther var pavens ufeilbarlighet en umulighet.

I forlengelsen av det kan heller ingen annen verdslig eller kirkelig øvrighet være ufeilbarlig. Det eneste ufeilbarlige er Guds ord – og kirkens bekjennelse når den er begrunnet i og støttet av Skriften.

Selv om reformasjonen og lutherdommen nærmest hadde som premiss at kirken kan ta feil, og har tatt feil – gikk kanskje også reformasjonen/ lutherdommen i samme fellen i ortodoksiens formuleringer om den rette lære – som lett kunne bli oppfattet som en ufeilbarlig fremstilling av den kristne tro. Men samtidig var det nok stor forskjell på de ortodokse teologenens spissfindige formuleringer – og å hevde at deres skrifter var ufeilbarlige.

Men det vil alltid være en fristelse å oppheve seg selv og sitt ståsted til å være ufeilbarlig. Slik jeg ser det, slik er det!!

### **Den feilende kirke hos oss**

Det vil føre altfor langt å ta denne teologiske/kirkehistoriske problemstillingen opp i sin fulle bredde her. Jeg nøyer meg bare med å konstatere at hele reformasjonen så å si har som premiss at kirken – enten det nå er paven eller all verdens kirkemøter (konsil) kan ta feil. Det hører med til kirkens egenart å være feilende. Men samtidig må den bekjenne seg til den sannheten den har kommet fram til og den troen den faktisk har.

### **En feilende kirke søker sannheten**

Bevisstheten om å være en feilende kirke – er også en advarsel om aldri å bli god nok. Kirken må stadig være villig til her og nå å etterprøve sine sannheter og sin praksis. Det er ikke godt nok å si at «sånn har det vært» - uten å bli uroet av spørsmålet – er det sånn det fortsatt skal være? En feilende kirke må ha som utgangspunkt å være bevisst på sine feil – og å korrigere både sine «læresetninger» og sin praksis.

Det at kirke forandrer syn på ting, trenger ikke å være et tegn på forfall. Det er like stor fare for at en kirke som ikke vil forandre seg, er i forfall. Ofte blir det argumentert med at «dette er noe nytt og fremmed i vår kirke». Dette kan fort bli en fordekt måt å si at kirken ikke kan ta feil, at det den har stått for før har en slags ufeilbarlighet ved seg.

Det kan også være at kirken har tatt feil i sin tolkning av Bibelen. Et godt eksempel er at kirken i sin tid avviste et nytt verdensbilde som ubibelsk. Jorden kan ikke være rund, og jorden kretser ikke rundt solen.

Så lenge omgivelsene delte det samme verdensbildet som Bibelens, trengte ikke kirken å tolke bibelens verdensbilde. I dag er det ingen som med Bibelen i hånd påstår at jorden er flat og er i ro, mens solen beveger seg fra øst til vest.

## En feilende kirke er modig

Hvis en kirke hele tiden skal leve i frykt for ikke å være feilfri, vil den være både forsiktig og usikker på både å forandre seg og ta stilling til nye utfordringer. En kirke skal selvsagt ikke dyrke sin feilbarlighet – men det er en likeså stor fare å stivne i sin ufeilbarlighet.

## Så lenge kirken er splittet, er den feilbarlig

Å leve i en splittet kristenhet er å tilhøre en feilende kirke. Derfor er på mange måter reformasjonen en synd mot kirkens enhet. Om det var berettiget at «det rene evangelium» var mer verd enn en samlet kristenhet, kan en alltid vurdere. Men reformasjonen er uansett en synd som vi må be Gud om tilgivelse for – samtidig som vi kan takke for en nyoppdagelse av Ordet, Troen og Nåden.

Na tar jo CA-art VIII opp denne problemstillingen når den sier: «Og til sann enhet i kirken er det nok å være enig om evangeliets lære og om forvaltningen av sakramentene. Men det er ikke nødvendig at det alle steder er ensartede menneskelige overleveringer eller skikker eller seremonier som er fastsatt av mennesker. Som Paulus sier: "Èn tro, èn dåp, èn Gud og alles Far» osv. Så reformatorene vil nok her svare, at kirken er ett, så lenge den har disse kjennetegnene.

## Kirken og alle som tror trenger nåde

Kirken er «forsamlingen av de hellige, der evangeliet blir lært rent og sakramentene forvaltet rett.» Og der evangeliet blir lært rent – der forkynnes at alle trenger nåde, at alle trenger tilgivelse. Kirken er aldri mer enn sine troende. Kirken er aldri mer ufeilbar enn de troende er det. Derfor er kirken også en forsamling av benådede syndere.

Etter sin art og sitt ståsted er kirken ydmyk. Den er ikke en forsamling besserwissere som er uangriplige i sin livsførsel og sin lære.

## Må kirken be andre om tilgivelse

Det bør aldri være krevende for en kirke å be om tilgivelse som er begått i kirkens navn. Men samtidig må det heller ikke være forventninger om at kirken egentlig burde vært ufeilbarlig og at det nærmest er en sjeldenhet når kirken innrømmer feil og ber dem som er rammet om tilgivelse.

Vi har hatt en del saker de siste årene der kirken bør be f.eks. de reisende/taterne om tilgivelse eller samene om tilgivelse for urett kirken har begått mot dem.

Men det er kanskje lettere å be om tilgivelse for noe som ligger langt tilbake i tid – og som kan sees i etterpåklokskapens lys. Hva med å be om tilgivelse for noe tidsaktuelt – feil som er begått av oss nå.

Kan det tenkes at kirken må be homofile om tilgivelse for de holdningene kirken har møtt dem med?

Bør kirken be Gud om tilgivelse for at den i altfor liten grad har stått opp for vern av skaperverket.

Det sikkert mange som har møtt en kirke uten varme, nærhet og omsorg. Kirken må be om tilgivelse for både det den har gjort galt og det den har forsømt å gjøre.

Så får det bli et annet tema hvem som på vegne av kirken kan be både Gud og mennesker om tilgivelse. Det vil være fint om det på alle kirkemøter og alle bispemøter ble et fast punkt på dagsorden: Hvem bør kirken be om tilgivelse denne gangen! Eller på alle soknerådsmøter og stabsmøter for den saks skyld!

Så dette er altså for meg ett av kriteriene på en sann kirke.